

PROSA

45 noveller inspirerade av 45 målningar av
Per Sonerud

Olja och Ord

Bild © Per Sonerud 2016
Text © respektive författare 2016
Redaktör: Tore S Börjesson
Grafisk form: Jens Ahlbom
Foto (målningar): Philippe Rendu

Alvar G. Getz Bokförlag
Box 1096
824 12 Hudiksvall
www.personerudart.se
Bulls Graphics
Tryckt i Litauen
ISBN 978-91-983251-0-2

Olja och Ord

45 noveller inspirerade av
45 målningar av

Per Sonerud

Alvar G. Getz Bokförlag

Innehåll:

Förord av Tore S Börjesson. _____	7
I ett hörn på Riche. Gabriella Ullberg Westin _____	10
Bara Jonny Bull. Inga Dogs. Larry Forsberg _____	12
Räven. Katarina Widholm _____	14
Den gamla trenchcoaten. Kjell E Genberg _____	16
Den flygande pingisspelaren. Anders F Rönnblom _____	20
Porträtt av konstnären som vän. Bosse K Pettersson _____	24
Sista rondan. Jens Ahlbom _____	26
Harald Gerdin. Lina Eriksson _____	28
Hoppet. Bill Hugg _____	30
Skatt, katt. Peter Axman _____	32
Lillemor. Erik Brodén _____	34
Isadora. Ronny Eriksson _____	36
Evert. Katarina Lundgren-Hugg _____	40
2014. Claes Olson _____	42
Den siste Faraon. Sladjan Osmanagic _____	44
En svensk styrman. Sammi Nummelin _____	48
Den närvarande frånvaron. Markus Anteskog _____	50
Eva Von Scheifhals. Sofia Rapp Johansson _____	52
Mission from God. Björn Brånfelt _____	54
Snyggaste dosan i stan. Mikloz dur Fläckman _____	56
Pianot. Per Persson _____	58
Surt sa räven. Peter Ahlbom _____	60
James Balzac jr och den blå gitarren. Charlie Granberg _____	63

Landskapet. Anna Rytterbrant _____	66
Camilla. Hans Trång _____	68
Nu är det jul igen. Lena Mattson _____	70
50 år. Kent Norberg _____	72
Bleka Dora. Gunilla Kindstrand _____	74
St Tropez 1973. Pamela Andersson Alslind _____	76
Till Ella. Tore S Börjesson _____	79
Till Tore. Ella Börjesson _____	81
Brev från straffkolonin. Olle T Linder _____	82
Pang, pang. Karin Edvardsson _____	85
Vit flagg. Håkan Lahger _____	86
Vikarien. Jonas ”Heavy” Stentäpp _____	90
Ett liv med andra mål. Eva Bergsten Sundberg _____	94
Hur moderskänslor kan gå upp i rök. Bo Yngvesson _____	98
Mitt älskade Sverige. Pär Johansson _____	102
En helt vanlig kväll? Ulla Danielsson _____	104
Himmelskt helvete. Östen Eriksson _____	106
Vernissage. Ulf Stureson _____	109
Kvinnodjuret. Kajsa Grytt _____	112
Bla, bla, bla. Ingela Wall _____	114
Blues. Lars Erik Öhman _____	118
Party. Alvar Getz _____	121
The Whisper. Tore S Börjesson _____	122
Medverkande. _____	124

Flygel med färgtoner, 73 x 92 cm

Förord

Av Tore S Börjesson

Jag vet inte om det var fröet till boken, men kanske. Jag hade sett en tavla av Per Sonerud och ropat ut på Facebook att jag tyckte att den var fantastisk och genom det blev vi vänner på samma Facebook.

Sen började det – högst oregelbundet – komma privata meddelanden från Per som var bortom det surrealistiska. Det var en ögonöppnare, jaha, det finns en större galning än jag.

Jag hade alltså ingen aning om vem mannen var. Jag visste bara att jag uppskattade hans konst och att han författade högst surrealistiska meddelanden – våldsamt berusade skulle man kanske också kunna beskriva dessa meddelanden som. Då menar jag inte att han var full, för det har jag ingen aning om, men meddelandena *i sig* hade inte blivit insläppta på krogen, om dörrvakten inte hade varit högst bohemisk.

Det är underligt att jag inte visste vem Per var. Jag har som journalist varit djupt inne i musikvärlden – och Per var en viktig del av den svenska musikvärlden, skivbolagsdirektör och allt: Perssons Pack, Svenne Rubins, Traste Lindéns Kvintett, Hjalle och Heavy, After Dark...

Men vi gick om varandra. På samma gata. Men olika trottoarer.

Det är jag glad för. Den man inte känner till har man inga förutfattade meningar om. Man behöver inte bete sig för man vet inte hur ska man bete sig och – i brist på bättre – är man sig själv.

Då kom ett meddelande som undrade om jag kunde tänka mig att skriva en text om en målning. Jag såg tavlan – en man med en Dry Martini – och jag ropade där jag satt på kaféet Louie Louie på Bondegatan på Södermalm: Det är jag!

Jag vet inte om jag minns rätt, men jag tror att det var en dag då jag var fattig och jag svarade att ingenting skulle göra mig gladare, men att jag inte hade råd att bara ha kul.

– Nej, nej, sa Per. Jag betalar.

– Betalar?

– Ja, jag har förstått att du tillhör inredningen på Östgotakällaren, jag sätter in en spritpeng där.

– En spritpeng?

– Jag skickar en snubbe, som inkognito lägger in stålar till två öl och två Gammeldansk.

– Underbar idé, var det enda jag kunde svara på det.

Sen skrev jag och jag är aldrig nonchalant och slapp när jag skriver, men det här var en ren polargrej. Jag skrev direkt på den lilla ruta med en bredd på 3–4 centimeter som finns för privata meddelanden via Facebook. Det ger ingen idealisk överblick över det skrivna, men det här var ju bara på kul.

Senare samma dag gick jag, som brukligt är, till Östgotakällaren och bartendern sa:

– Du, Tore, det hände nåt skumt nys, en man kom in och lämnade ett kuvert med 300 spänn och sa att det var till din barnnota. Han betalade för dig. Och han betalade i förskott, känner du

till någonting om det här?

– Ja. Häll upp en öl och en Gammeldansk. Det här är lön för mödan. Det är avtalat, sa jag.

Alla kan förstå att Per Sonerud redan här hade antagit proportionerna av en grekisk gud för mig. Jag trodde fortfarande att han bara var en begåvad – och generös – galning. Det är inte så bara, det är det bästa, men ni förstår vad jag menar. Vi hade skoj. Inget mer.

Då kom ett nytt meddelande:

– Jag vill aldrig träffa dig, vi ska aldrig ses, skrev Per.

– Jag vill för fan inte träffa dig heller, skrev jag tillbaka.

Det kändes som om jag hade dött och kommit till himlen. En surrealistisk relation, endast via skrift, som då och då skulle utmynna i mystiska insättningar i baren på Östgötakällaren av spritpengar. En mecenat. Allt fritt från hela den sociala samvaro som ofta inte är roligare än att piska mattor i ösregn.

Och så där höll det på. Och så där fortgick det. Tills en dag, tio månader efter att jag hade skrivit min text om tavlan med mannen som drack en Dry Martini – eller det kunde ju vara vilken cocktail som helst, till exempel en Manhattan, men jag såg det som en drajja direkt jag såg tavlan. Allting ligger i betraktarens ögon. Och ofta har jag inget annat i mina ögon än en Dry Martini. Jag kan se en dvärgpudel och tänka: Dry Martini! Det är inte friskt, men det är sådan jag är.

Det ringde på telefonen. Jag satt i baren på Östgötakällaren, klockan var runt 21.00:

– Det är Per Sonerud. Du måste komma upp. Nu blir det bok! Du ska hålla i allt. Du är redaktören.

– Komma upp vart?

– Hudiksvall. Jag hämtar dig i min Rolls Royce vid stationen.

– Jag har inte råd att åka till Hudiksvall. Sa du Rolls Royce?

– Ja, jag betalar.

– Ja, okej, låt mig kolla om det finns några bra priser på andraklassbiljetter.

– Är du från vettet?! Du ska åka första klass! Beställ! Kom hit!

– Men jag kan inte ligga ute med de pengarna, jag har inga pengar att ligga ute med, sa jag.

– Jag skickar en snubbe, sa Per Sonerud.

– Vad är det över huvud taget för bok du pratar om, sa jag.

– Ja, du skrev ju en text om en av mina tavlor, nu har jag målat dryga 40-talet tavlor och det finns en författare till varje tavla. Nu blir det bok! Du ska vara redaktör.

Samtalet avslutades och jag tänkte: det här känns inte verklighetsförankrat.

En timme senare smög en man fram till mig vid min barstol på Östgötakällaren och viskade i mitt öra:

– 1 500 spänn. Från Sonerud.

Jag stoppade ner tre krispiga 500-kronorssedlar i bakfickan, beställde in en ny runda och tog fram telefonen och bokade en tur och retur till Hudiksvall. Första klass.

När jag dagen efter anlände blev jag verkligen upphämtad i en Rolls Royce och jag hade blivit mindre överraskad om jag inte hade mötts av någon, om allt bara hade varit ett kul, om än rätt dyrt, skämt.

Minns jag rätt var Rollsen inhandlad för att en Rolls Royce var själva signumet på att man var spindeln i nätet i musiksammanhang, i alla fall på 1960- och 1970-talet i London. Jag tror att

Sonerud nämnde Peter Grant (Led Zeppelin), Robert Stigwood (Eric Clapton, Bee Gees) och ett par till managers som exempel: Rolls Royce (acceptera inga alternativ). Du finns inte i Premier League om du inte åker Rolls Royce. En självklar estetik och hållning som Per Sonerud på ett alldeles självklart sätt importerade till Hudiksvall.

Jag frågade inte högt, men jag frågade mig själv: Finns Per Sonerud på riktigt? Eller är han bara en hallucination?

Jag stannade hemma hos Per i fyra dagar, tre övernattningar, och levde mitt vanliga liv, somnade vid tre på natten, vaknade elva på morgonen, smörjde motorn i två timmar med cigaretter och svart kaffe och kunde börja jobba vid 13.00 med de texter som, vid sidan av målningarna, utgör denna bok.

Per å sin sida började jobba 03.00 på morgonen i ateljén, målade 36 timmar straight och sov sen i 18 timmar.

Kanske inte i linje med alla människors smak, men jag älskade det – att gå runt i en villa vid kusten på Maln med en annan människa och aldrig riktigt träffas, allt var ut och in och ingen var vaken samtidigt. Men rätt ska vara rätt: vi hann med två seriösa brakmiddagar på lokal där Per Sonerud på ett alldeles självklart sätt ropade ut:

– Jag är bäst i världen på att ta notor!

Under en av dessa middagar – på Siggas downtown Hudik – la han ut ett skivjobb till denna bok på servitrisen. Hon accepterade glatt. Jag minns inte vad hon heter och jag vet inte om den texten blev till, men jag skulle tro det. Hon var inte bara servitris, hon var skådis också. Sonerud känner igen en talang när han ser en talang: med ett ögonkast.

Till sist vill jag bara säga att jag har varit redaktör för ett antal böcker och det har varit himmel och det har varit helvete. Det är det sistnämnda som förvånar mig. Folk som faktiskt har bokkontrakt och inte kan hålla ordning på det elementära, meningsbyggnad, rytm och melodi i språket, till och med stavningen, trots rättstavningsprogram. Framför allt har jag ibland undrat: Men var finns berättarglädjen?

Jag hade mina farhågor om den här boken, eftersom jag hade sorterat in Per Sonerud under begreppet ”anarkister utan tyglar”, att han bara slängt ut tavlor och skrivareppdrag på ett kaotiskt måfå, skjutit från höften, och nu skulle jag som redaktör med mycken möda och stort besvär försöka bringa en rimlig reda i kaoset.

Som jag redan sagt. Jag visste inte vem Per Sonerud var. Jag hade inga förutfattade meningar. Jag kunde bara utgå från våra mellanhavanden. Och att han var en komplett galning var höjt över alla tvivel. Jag vill inte alls revidera det omdömet – jag tillhör som ni förstår den sorten som anser att omdömet ”komplett galning” är en komplimang – men jag är så illa tvungen att nyansera det.

För jag läste en, två, tre, fyra, fem... och till slut hade jag läst samtliga texter. Allt var bra eller bättre än bra, det var inget jobb, det var som att titta i en obskyr bok jag av en ren slump hade fått syn på i en bokhandel och börjat bläddra i, inte kunnat slutat läsa i, och sen bara varit tvungen att köpa. En bok att äga.

Det är det jag menar, det är det som är nyansen och det senaste jag lärt känna hos Per Sonerud. Det finns en disciplin och järnkoll i botten. Inget slafs. Inget haf. Bara kvalitet.

Det finns en metod i galenskapen. Framför allt finns det galenskap. Du håller i boken som är beviset.

I ett hörn på Riche, 72 x 95 cm

I ett hörn på Riche

Gabriella Ullberg Westin

Det hade varit hans idé. De fick inte titta på varandra, bara känna. Hon skulle gå dit först, det var så de hade bestämt. Hon skulle beställa ett glas rött. Sätta sig ner vid bordet längst in, på den röda sammetssoffan. Se till att det fanns plats intill henne. Servitören hade tittat förvånat på henne när hon hade bett honom om tjänsten: Att visa mannen som snart skulle komma, till rätt plats.

Tio minuter efter henne skulle han komma. Det pirrade till i magen av tanken, en sensation som spred sig genom kroppen och koncentrerade sig i maggropen. Än så länge var det bara hon i restaurangen. Ljuset var dunkelt och musiken i högtalarna smekte sig runt i lokalen. Inte för hög, inte för låg. Perfekt. Hon fingrade på vinglasen och under en stund funderade hon över vad hon gett sig in på. De hade träffats på nätet för en vecka sedan. Hans sätt att skriva hade fångat henne från första stund. Nästan poetiskt, och varje ord hade känts ärligt och så passande. De hade chattat dag som natt. Det hade inte blivit mycket sömn men hon var ändå hög på energin han gav henne. Sedan hade han kommit med det här förslaget. Helt utan förvarning.

Till en början hade hon känt sig tveksam, att det bästa vore att låta det stanna vid en internetflirt. För tänk om hon skulle bli besviken när de sågs, när de inte längre kunde dölja sig bakom tangenttryckningarna?

Men orden han skrev, sättet han formulerade sig på trollband henne. Hon hade aldrig gjort något liknande förut, och bara det fick hjärtat att slå fortare.

Plötsligt hörde hon ytterdörren öppnas. Rösterna på håll. Hon förstod att han var på väg. Hon rättade till klänningen. Lade det ena benet över det andra för att sedan lägga tillbaka det igen. Bara tanken på att hon inom några sekunder skulle sitta bredvid en helt främmande man var svindlande.

Direkt när han sjönk ner bredvid henne kände hon hur värmen spred sig i kroppen. Handen darade när hon greppade runt vinglasen. Han lade handen över hennes. Hon fick koncentrera sig för att inte vrida på huvudet. Allt hon såg var en grumlig spegelbild i fönstret men det gick inte att urskilja något annat än konturerna av honom. Under en stund satt de så, stirrande rakt fram. Det pirrade och bultade i bröstet. Hon knöt händerna för att sedan slappna av igen.

Så bestämde hon sig. Försiktigt, försiktigt lade hon handen på hans lår. Smekte långsamt över jeansen. Kände revan som gick tvärs över benet. Den nakna håriga huden kittlade hennes handflata. Hon förde handen uppåt, mot skrevet. Hon kände hur han ryckte till vid beröringen och hon fortsatte.

Hans hand smög sig in under klänningen. Smekte insidan av låret, uppåt, tills den stannade till vid trosorna. Hon slöt ögonen och andades kort och snabbt.

Nu kunde hon inte hålla sig längre. Hon ville ha mer. Ville ha honom. Ville ta honom i handen, gå därifrån.

Hon svalde. Spände käkarna och öppnade ögonen. Sedan vred hon långsamt på huvudet, och såg. Åsynen slog emot henne som en elektrisk stöt. Det mörka, lockiga håret. De svarta ögonfransarna. Såg det hon borde ha förstått.

Under en tiondel av en sekund fladdrade minnena förbi. Det hade varit tjugo år sedan. Allt som hon lyckats förtränga kom över henne. Slog in i hennes hjärna som en svallvåg och hon förstod. Det här var den sista dagen i hennes liv.

Johnny Bull, 50 x 70 cm

Bara Johnny Bull. Inga Dogs.

Larry Forsberg

Stadshotell? Åh, jag har sett de flesta. Växjö, Jönköping, Ljusdal – you name it. Då, i början, när det fanns gott om pengar i branschen såg man ju alltid till att få ett schyst dubbelrum. Ifall man skulle få napp, du vet...

Då var det ju ofta så att när man stod i receptionen hade de våran affisch uppsatt där: ”I kväll på Folkan: Johnny Bull and the Dogs”. Och nästan alltid stod det nåt i stil med ”kända för hitlåten Woofie Woofie”. Och brudarna såg ju det där och la ihop två och två. Det var aldrig nåt problem på den tiden. Det var annorlunda då... Då stod det alltid rader av brudar längst fram och skrek ”Woofie Woofie”. De älskade den där låten. Och då var det ju kul att lira den. Vi brukade riva av den tre gånger per gig. Först i början, och så nån gång i mitten om det blev lite segt. Och så slutade vi ju alltid med den, ”Woofie Woofie”.

Himla bra låt, egentligen... Fast man ledsnade ju på den rätt fort... Det är konstigt det där. Då i början kunde varken vi eller brudarna få nog av den. Men sedan började ju vi ledsna på den. Jag menar, vi hade ju andra låtar också, låtar som vi hade skrivit själva. Men ”Woofie Woofie” var liksom den enda de ville höra. Nyström, trummisen, han ledsnade ju på det där rätt snabbt. Han drog direkt när Janne Önnerud ringde... Ändå var det ju bättre då, trots allt. Idag får man fråga publiken om det är nån som minns ”Woofie Woofie” och, jo, det brukar det ju vara... Men visst är det rätt lattjo när man tänker efter. Då bodde man på Stadt och spelade på Folkan. Nu spelar man på Stadt, men bor på Folkan. Ja, de har ju börjat göra om parkerna till vandrarhem eller konferensanläggningar. Eller rivit dem. Jag såg nån uppe i Norrland där det bara var skylten kvar. Riktigt trist, alltså...

Vet du hur många varv jag har åkt runt jorden? Gissa! Fjorton. Fjorton varv runt jorden har jag åkt. Tjugotusen gig. Jag har räknat ut det. Minst tjugofemtusen gånger har jag sjungit den där Woofie-låten. Det är helt otroligt, egentligen. Tjugofemtusen gånger... Det var ju okej då när brudarna var snygga, men jag menar... Kolla in läget här... Hallå? Är det nåt PRO-möte eller vad är det frågan om? Ursäkta, men vill damen ha lite Woofie Woofie i kussimurran, det var säkert inte igår...? Nej, man skulle kanske ha lagt av när grabbarna gav upp. Jag förstår dom, det gör jag verkligen.

Fast då vart jag heligt förbannad ska jag säga. Jag menar, okej, jag var stjärnan i bandet, men de fick sin beskärda del av dopp i grytan de också... Men jag förstår att de ledsnade, jag gör det... Fast skit samma, det ger bättre pröjs att åka runt ensam. Bara Johnny Bull. Inga dryga, gnälliga, otacksamma Dogs... De sitter väl hemma nu och kollar på schlagerfestival eller nåt...

Nej, om man kanske skulle ta och stämma guran lite. Det kommer nog inge mer folk än så här i kväll. Lika bra att få det överstökad så man får lite slötid på rummet sedan.

Woofie Woofie på dig, polarn. Kul att ses.

Kommer du till Hoting också?